

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПРИМЕЊЕНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
БЕОГРАД

Број 04-34/1
Датум 15. 01. 2021

Београд, 11. 1. 2021.

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Веће докторских студија Факултета примењених уметности у Београду формирало је комисију за процену теме докторског уметничког пројекта кандидата ЗДРАВКА ДЕЛИБАШИЋА, студента докторског студијског програма Примењена уметност, одсек Примењена графика, модул Графика и књига, предмет Илустрација, под насловом

ИЛУСТРАЦИЈА И ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ – примјена дигиталне илустрације у виртуелном простору *Инстаграма*

На основу увида у поднети материјал, комисија у саставу:
мр Растко Ђирић, ред. проф. ФПУ, ментор
др ум. Јулијана Протић, доцент ФПУ, председница комисије
мр. Милка Вујовић, ред. проф. ФПУ
др ум. Ана Продановић, доц. ФПУ
др. ум. Марија Ђирић, ванр. проф. ФИЛУМ, Крагујевац

закључила је да кандидат може да приступи изради свог докторског уметничког пројекта

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

ЗДРАВКО ДЕЛИБАШИЋ је основне студије завршио 2008, а специјалистичке студије 2009. на Факултету ликовних умјетности на Цетињу, студијски програм Графички дизајн.

Магистарске студије 2014. је завршио на Факултету ликовних умјетности Цетиње, на предмету Графичко обликовање књиге. У склопу студентске размене, 2010. IV семестар магистарских студија завршио на Ecole Nationale Supérieure d'Art de Nancy (Француска).

Докторске уметничке студије уписао 2017. на Факултет примењених уметности у Београду, на студијском програму Примењена уметност.

Од 2010 - 2018. сарадник у настави на Студијском програму Графички дизајн на

Факултету ликовних умјетности, Цетиње. на предметима: Графичко обликовање књиге, Илустрација, Графичке комуникације и Технологија графичког дизајна.

Од 2017/2018. продекан за наставу на Факултету ликовних умјетности, Цетиње.

Ликовно-графички уредник и координатор ликовних програма, пројеката и манифестација.

Уметнички директор и оснивач Културног Центра ПУНКТ Никшић, од 2015. до 2018.

Излагао на великом броју изложби у земљи и иностранству.

Аутор кратког филма "Tre Sorelle" (2009), Студентски Арт Фестивал (СТАРТ ФЕСТ), Нови Сад и експерименталног филма "СЈЕЋАЊЕ" (2017, у оквиру докторских студија на ФПУ у Београду), Међународни фестивал филма - Мартовски фестивал, Београд, Србија

Аутор графичког дизајна већег броја публикација, поштанских марки, изложби и визуелних идентитета културних пројеката. Илустровао уџбенике. Селектор и координатор многих изложби и манифестација.

Добитник бројних награда за графички дизајн, плакат и цртеж:

2018 Прва награда на "51. Зимском ликовном салону", Херцег Нови.

2013 Награда "FLUID" за најбоље графичко обликовање часописа, Цетиње/Подгорица.

2009 Годишња награда Факултета Ликовних Умјетности за "Графички дизајн", Цетиње.

2009 Специјална похвала „Design Against Fur за плакат "FUR FREE" - Заштита животиња.

2009 Награда за идејно рјешење поштанске марнице "200 година од рођења Луја Браја" Пошта Црне Горе, Подгорица.

2008 Годишња награда Факултета Ликовних Умјетности за "Слободан цртеж", Цетиње.

2007 Годишња стипендија "За подстицање научног и умјетничког подмлатка

Црне Горе", коју додељује Црногорска Академија Наука и Умјетности. Подгорица.

2007 Прва награда за плакат "Balkan perception of European identity", Праг – Чешка.

2007 Прва награда за плакат "У царству Пипи Дуге Чарапе", Тузла - БиХ.

2007 Друга награда за идејно ријешење лого-а "Акредитационо Тијело Црне Горе", Подгорица.

ДЕТАЉНА АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Савремени живот се све више ослања на коришћење интернета, у којем се битно издваја комуникација путем друштвених (социјалних) мрежа. Упознавање корисника, размена података, дељење садржаја као и информисаност о тренутним или будућим догађајима је примарна функција нових мрежа. Развој веб платформи доприноси и креирању све већег броја мрежа које бележе пораст корисника а они су уједно и најактивнија публика догађаја.

Брзина и промет информација утичу на поједностављивање корисничких сајтова па је уочљива разлика у виду сведености информације. У овој размени препознаје се све већи значај и улога визуелне поруке и даје јој се предност у односу на текстуални садржај. Као последица те потребе, настаје платформа *Инстаграм*, која се темељи искључиво на размени ликовних порука (фотографије, видеа и сл). Практичност руковања, прегледност, доступност као и обрада ликовних садржаја учинили су да Инстаграм постане доминантно средство визуелне комуникације. Та доминација слике у савременој комуникацији посредством Инстаграма, биће употребљена за даље уметничко истраживање овог рада.

Користећи задати формат (квадратни) и могућности обраде ликовног садржаја коју нуди апликација Инстаграм, употребом софтверских програма, Делибашић је креирао серију илустрација названих "Living room", чија је основна тема компарација стварног и виртуелног простора данашњице. Сам процес креирања илустрација у дигиталном облику и њихова даља пројекција у виртуелном простору наведене друштвене мреже, врши трансформацију из класичних медија и механичких принципа цртања у савремене дигиталне поруке. Изазвана трансформација утицаће на његово лично уметничко-истраживачко искуство у даљем раду.

Предмет истраживања је испитивање и објашњење (за)датог модела илустрације где је форма *Инстаграма* узета управо због своје примарне функције – визуелне комуникације.

Циљ је систематично сагледавање улоге и потенцијала визуелног (илустрације) у односу на текстуално. Њиховом међусобном компарацијом Делибашић жели довести до поистовећивања сликовне информације са вербалним односно текстуалним.

У свом истраживању кандидат је користио следеће методе: методу парцијалне анализе (1. Анализа садржаја 2. Функционална анализа 3. Компаративна анализа 4. Каузална анализа), методу синтезе, методу апстракције, методу дедукције, методу конкретизације и методу генерализације.

Захваљујући софистицираним интернет платформама као што је *Инстаграм*, могуће је пратити реакцију посматрача на предложену илустрацију. Свака објављена илустрација садржала је информатички запис о броју прегледа, као и реакцију посматрача на исти садржај, што је омогућило каснију анализу и обраду података.

Посматрач је био тај који је успоставио компатибилност и неодвојивост визуелног и текстуалног ишчитавања, као и измештање из стварног у имагинарни простор, што и јесте била основна теза овог рада. Назив рада "Living room" даје могуће одреднице о ком предлошку (простору) је реч. Визуелни доживљај, неодвојив од визуелне писмености читаоца, постао је условни рефлекс за његов лични доживљај. Трансформација из класичних медија и механичких принципа цртања у дигитални облик илустрације и њене даље промоције у форми *Инстаграм* платформе, биле су циљ практичног рада.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Основне поставке рада у оквиру истраживања биле су дефинисане начином како илустрација (слика) може значајно да надгради или трансформише текстуални садржај у простору друштвених мрежа. У том контексту представљени су и полазни ставови, дефинисана и ограничења у овој области истраживања, анализиране праксе у задатом односу слика-реч, виртуелни-стварни простор, анализиран типичан/репрезентативан материјал изабран на основу истраживања и референци из литературе, из чега је следило дефинисање типологије модела употребе визуелног материјала а затим изведена компарација и разврставање на основу издвојених категорија према захтевима хипотезе.

Служећи се потенцијалима друштвене мреже Инстаграм у којој се свакодневно усавршавају и умножавају принципи комуникативних канала, анализом дискурса била је испитана могућност компарације језичке форме "хештег" и дигиталне илустрације. Употребљавајући "хештег" као доминантну језичку функцију, уместо уобичајеног (типичног) текстуалног предлошка, утврђено је на који начин илустрације постају видљивије и доступније већем броју онлајн "корисника" – посматрача. Језички метаподатак који у себи садржи хештег типичан за претрагу унутар друштвених мрежа, постаје условни рефлекс за илустрацију која га уједно и објашњава.

Овај уметнички пројекат упоредо узима за циљ проучавање досадашње употребе аналогно креиране илустрације унутар традиционалних штампаних медија и испитивање утицаја дигиталне илустрације (слике) као доминантног облика визуелне комуникације савременог онлајн друштва. Анализом тока овог рада, указано је на могућности коју имају дигитално креиране илустрације објављена на друштвеним мрежама и који су њени домети.

У односу на све наведене истраживачке чињенице овог уметничког пројекта потврђује се да илустрација игра неизоставну улогу у домену визуелне па и опште комуникације. Овај пројекат, на основу досадашњег утицаја илустрације у свим облицима током њеног развоја, а посебно у дигиталном облику, продубљује и отвара нови смисао – читалачку функцију илустрације. Дигитално креирана, илустрација дозвољава другачије начине публиковања и дистрибуирања, што проширује спектар њене употребе.

КРИТИЧКИ ОСВРТ РЕФЕРЕНАТА

Овај рад, кроз своја истраживања, и у крајњем исходу кроз практични рад, је визуелно (слику) поставио као примарно, односно носеће у односу на текстуално, али је истовремено придодao „мисао“ слици као текстуални предлошак. Процес читања био је представљен као најсложенији облик прераде информација које захтева од читаоца да изврши систематизацију чулних импресија, перцепцију, концептуализацију и на крају, изврши интерпретацију самог дела.

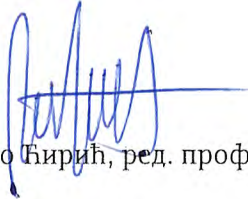
Кроз свој практични рад овај пројект истиче могућности савремених дигиталних тенденција и подстиче на масовну публикацију илустрације у оквиру онлајн платформи као што је друштвена мрежа Инстаграм.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Докторски уметнички пројекат Здравка Делибашића у оквиру докторског уметничког рада *ИЛУСТРАЦИЈА И ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ – примјена дигиталне илустрације у виртуелном простору Инстаграма*, заснива се на преиспитивању потенцијала друштвених мрежа као релевантног простора промоције-презентације серије дигиталних илустрација под називом *Илустрована стварност*.

Ово истраживање комисија сматра значајним као модерно, необично, занимљиво и корисно ликовно истраживање, потом као експеримент у смислу обогаћивања медијских могућности илустрације као дисциплине и на крају као теоријски допринос у оквиру истраживања односа традиционалног и технолошки напредног приступа у примени илустрације.

Комисија са задовољством препоручује овај докторски пројекат за одбрану.

мр Растко Ђирић, ред. проф.

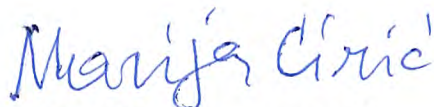
др ум. Јулијана Протић, доцент

мр. Милка Вујовић, ред. проф.

др ум. Ана Продановић, доц.

др. ум. Марија Ђирић, ванр. проф.